

Szerkesztőség:

I-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyílttér سرا 1 korona.

Gyermekhalandóság.

Végtelenül szomorú, megdöbbentően
gyászos az a statisztika, mely hivatalos szá-
razsággal beszámol arról, hogy Magyaror-
szágon hány ezer gyermek szokott évente
elhalálozni. Ijesztően nagy e numerus, gon-
dolkodóba kell, hogy ejtsen minden hazafi-
asán érző ember, hogy nálunk aránytalanul
nagyobb a gyermekhalandóság, mint
más államokban.

Hafürkesszük amazokat, melyek a
magyaranyu halálozásokat részben előidéz-
ik, részben elősegítik, elsősorban a nyomorra,
a nélkülözésre kell gondolnunk. Mert akár
hogyan is forgatjuk ezt az ügyet, a halálozás
jórészt a földhöz ragadt szegény emberek
gyermekai között grasszál. Innen szedi a
halál legtöbb áldozatát, a mi nem is oly
érthetetlen, ha tekintetbe vesszük a nyo-
masztó viszonyok között élő nehéz helyze-
tű emberek életmódját. Az emésztő gondok
között élő s a megélhetésért súlyos kü-
delmet folytató szegény néposztály nem for-
dithat annyi gondot és figyelmet gyerme-
kére, mint a tehetősebb.

A lakásuk, a hajlékuk már magukban

véve betegség tanyája. Keskeny, szűk, foj-
tott légkörű sötét odokban, nedves, pos-
hadt, pinczelakásokban húzódnak meg. Az
étkezésük, a táplálásuk fogyatékos, a
ruházatuk hiányos, dermesztő hidegben nem
telik fűtésre és melegételre, nem csoda te-
hát, ha ilyen állapotok mellett a gyengetes-
tű-és szervezetű gyermek belebetegszik és
belehal, mikor a felnőtteket is leveszi a lá-
báról az abnormális életmód.

De még megjárja, ha az anyalegalább
gondját viselheti a gyermekének és nem
kell odahaza egyedül, vagy serdültebb gyer-
mekére bizva hagyni, mint ahogy számtalan
szegény családnál előfordul, hol a férfi
mellett az asszony is egész nap házon ki-
vül, nehéz rabot munkával van elfoglalva.

Ki örködjék kellőleg e szegény gyer-
mekek felett, ki ad nekik megfelelő táplá-
lékot? Egyszerre csak megtámadja valami
kör s ez aztán szaporán végez áldozatával.

De azért az intelligensebb osztályokból
is órtási mértékben szedi a halál a gyer-
mekeket, dacára a legéberebb ügyelemnek
a leggondosabb bánásmódnak, a fertőző
betegségek ijesztő gyorsassággal terjednek

és nartulékul veszi a legegyszerűsebb
gyermeket is.

A gyermekhalandóság legfőbb okait
elsősorban tehát a szociális bajokban kell
keresnünk. A baj gyökere a nép nagy sze-
gényiségében rejlik s míg radikális uton nem
tesszük lehetővé az alsóbb néposztályok
jobb és könnyebb megélhetését, míg nem
következik el az idő, hogy a szegénysorsu
emberek helyzetében lényeges javulás áll
be, addig hasztalan próbálkozunk megkü-
zdeni ezzel e nagy ellenféllel, hiába teszünk
kísérletet a gyermekhalandóság megcsap-
pantása, csökkentése érdekében, a halál épp
úgy ragadja majd el az ártatlan kisdedekeket,
mint eddig.

Adjá Isten, hogy szebb napok virrad-
janak hazánkra, állapotaink javuljanak és
jóllétben, boldogságban haladjunk előre.

Református papválasztás.

A helybeli ev. ref. egyháznál üresedésben
lévő lelkészi állásra a pályázatok határ ideje e
hó 3-án lejárt, a pályázatok elbírálása e hó 14-én,
csütörtökön történt meg. Adám Kálmán espe-
res elnöke alatt. Beadatott 12 pályázat, me-

TARCSA.

Itt van a vasárnap . . .

Itt van a vasárnap, a nyugalom napja,
Igaz, jó embernek a jó Isten adja.
Zsongnak-bongnak lágyan, mélan, a harangok . . .
A kőszél szél messzi elviszi a hangot.

Belül a templomba' ájtatos zsolozsma,
A szíve malasztot, vajmi mást is hozna . . .
Szent megasztos érzés hatja át a lelket,
A esüggendő vigaszt, enyhületet lelhet.

Kedves kis leányka, egyszerű ruhában
Megyél a templomba egyedül, magában,
Nem is egyedül van, vele van az Isten,
Ott van a lelkében, ott a szívi szívében.

Imádságos-könyvét tartja a kezében,
Ártatlan mosoly ül szelid kék szemében,
Repes szívecskéje, alig-alig várja
Imát hogy rebejen az urnak házába.

Közleg a templomhoz, közleg a leányka,
Mind hangosabb leszen szíve dobbanása,
Meg csak néhány lépés . . . és a lányka ott van,
S amint oda ere, szíve mit lát ottan?

Töpörödött, szegény, világtalan koldus,
Úl a templom előtt, oly szomorú, oly bús,
Arcza olyan halvány, a keze úgy reszket,
Szorongatja némán a hideg keresztet.

Meglátja a lányka, megszánja a lelke,
Kicsordul a könnye, pereg, pereg egyre . . .

Van egy koronája — rég örzi zsebében —
A koldusnak adja s örömi gyúl szívében!

H. Mahn Ilona.

Dicsérő ének a kávé-
házakról.

Irta: SZOMAHÁZY ISTVÁN.

Hiába tartanak nekünk komoly prédikáció-
kat a haragos moralisták, hiába példalóznak
az angol erkölcsökkel, a melyek egyenesen irtóz-
nak attól, hogy a családi tűzhelyel bíró ember
nyilvános helyiségben igya meg a kávéját és a
sötét, mi, javithatatlan korhelyek, bizony őszintén
beismerjük, hogy az élet felannyira se lenne olyan
mulatságos, a milyen, ha egy jótékony böles a
nagy tükrök és a plüss-kanapék kedves birodalmát
ki nem találta volna. Lehet, hogy ennek a mi
specziális viszonyainkban rejlik az oka, a magyar
társadalom fejletlen voltában, a mely még min-
dig nem fogadta be kellőképp a zsurok, a bizal-
mas társaságok vagy a magánklubok intézményét.
De ha gondolkodó u. csakhamar rájövök, hogy ez
az oka se az igazi; hiszen a bécsi vagy a párisi
ember is a kávéházban tölti a szabad ideje java-
részét, sőt a hol a kávéház nem is tartozik a
népszerű helyek sorába, ott is zsufolásig tele
vannak a koresmák meg az ő egy árnyalattal
előkelőbb testverek: az éttermek és a sörösar-
nokok.

Való igaz, hogy a dolog nem oly világos,
a milyennek az első pillanatban látszik; a kávé-
házak nagy varázsereje csakugyan nem minden
esetben érhető. Mikép lehet például, hogy a gaz-
dag ember is, a kit otthon uri lakás és fejedelmi

kényelem vár, izgatottan siet el a családi tűzhely
melől, hogy a füstös kávéházban, idgen emberek
közt, a poháresengés, billiárdgolyócsatogás zajá-
ban töltsön el mindennap egy órácskat. Még az
is, a kit nem a kártya visz s a ki nem a tö-
mérdek ujság kedvéért nyeli le a kapuczinus-
atyakról elnevezett forró italt. Nem a kávéházak
ismert alakjairól: az otthon nélkül lézengő, kár-
tyából élő individuumokról beszélnek; mert hiszen
ezek a szereneséttlenek az ivlámpák fehér gömbje
alatt találják meg voltaképpen az otthonukat.

De a korrekt, előkelő, szolid emberek életé-
ben is nevezetes, hogy ne mondjam föltétlenül
szükséges szerepe van a márványasztalos esar-
noknak; s akárhány egyébként boldog családapa
is meunyei élvezettel szücsöli a kávéház kőzpen
feketét, holott otthon a maga uri ebédőjeleten,
hasonlíthatatlanul finomabb mokkalval fejezhetné
be hercegi ebédjét.

Bizonyos, hogy a kávéház igazi vonzóereje
nem a kártyában, az italokban, az ujságokban
rejlik, hanem abban a sajátságos levegőben, mely-
től az orvosdoktorok oly tekintélyes arczal óvnak
bennünket, de a mely a modern embernek majd-
nem oly szükséges eteleleme, mint a víz a halnak.
A kávéház a közelet izgalmainak lerakódó helye,
vagy hogy úgy mondjam: állomása, melyet szédü-
letes száguldozásukban okvetetlen az utjukba ejte-
nek, a ki a kávéházba megy, frissen kap minden
szenczaciót: társadalmi, politikait, művészeti
egyarúnt. Ez a füstös levegő szinte vibrál az
események hullámaftól; s ha a márványasztal
mellett, a kényelmes karosszékemben ülök, jófor-
mán a világ közepén vagyok, a hol minden izga-
lom mellett röpi el. Az otthon, még a legké-
nyelmesebb is, magányos sziget, melyet mérhetet-
len oceánok választanak el a nagy események

lyekből Makay Lajos és Tóth Bertalan pályázatukat visszavették.

Álljunk meg itt egy percze.

A választás elől kitérő ezen két jeles lelkész elhatározása minden esetre annak a jele, hogy nem akarták kitenni magukat, személyüket a választás körül felkavart sajnálatos, erőszakos események hullámveréseinek.

Nagy baj, hogy a ref. egyház intelligens tagjainak nagy része félrehúzódott a nyílt állásfoglalás teréről és nem vett magának fáradságot az egészséges, egységes közvélemény kialakítására, irányítására magukra hagyta a turbulens elemeket, a kik felretéve minden mérsékletet, avatatlan kezekkel, határozatlansággal zavarták össze az egyház békéjét, az egyetértést; örökös tévovázó eljárásukkal zaklatták föl a kedélyeket s kényszerítették a közvéleményt oly egyenek mellé, akik a legkevésbé hívatottak és jogosultak az abonyi ref. eklézsia élére.

Ilyen sajnálatos körülmény volt az a nagy csoportosulás is, mely a pályázatokat elbíró bizottság működését zavarta meg esütörtökön. Mintegy 20—30 fő tehető, nagyobb részben asszonyokból álló csoport verődött össze a bizottság helyisége előtt s lármázva követelték, egy — különben tisztelt — egyén jelölését, kinek azonban ez idő szerinti minősítése távol áll az abonyi lelkész állástól s aki csak bosszújuk kielégítésére használtak fel eszközül éppen azok, akik annak idején, még a pályázat kimenetelét hirdelve s valamit tehettek volna azon férfi érdekekben, nagyon is messze voltak attól, hogy legújabb falsch felfogásuknak érvényt kívántak volna akkor szerezni.

Bizony sajnálatos körülmények ezek, melyeken csak az intelligencia szoros tömörülése és egyöntetű akcióba lépése van hivatva segíteni, a mi nem csak kívánatos, de a helyzet által parancsolt kötelesség is.

Tisztelet, becsület egyszerű polgártársaink jóakaratainak és mozgáldásaiknak, de már arra mégsincsenek egészben hivatva, hogy ők szabványok törvényt, szabályt, diktáljanak meggyőződést az egyház összes tagjainak s az egyház összes ügyeiben oly egyének vezetése alatt, kik sem

színhelyétől; a kávéház maga az országot egy része, a melyen a nagy események végig robnak.

Magasabb szempontból nézve tehát, nagyon is érthető okokban rejlik a kávéházak vonzóereje. A kávéházjárás nem csupán léha időöltés. Ideges lényünk megkívánja, hogy magunk is részeivé legyünk a végtelen láneznak, a melyből a világ-történetünket legjobban érdeklő fejezetek, a jelenkor megalakul. Otthon kizárólag a mi kicsiny mikrokozmoszunkra vagyunk utalva; a kávéházban a mikrokozmosz egy drótlává leszünk, a melyen a modern élet villamos áramlatai végigsuhannak. Mindent látunk, mindent meghallunk, mindeben részünk van, a mi körülöttünk történik; még akkor is, ha nem tesszünk egyebet, mint hogy — jelen vagyunk.

Innen van, hogy mi modern kulturemberek nem igen tudunk már meglenni a kávéház nélkül. Oh, mily boldogtalanoknak érezzük magunkat, ha megszokott körünkben kimozdulva, falusi vagy pusztai dolcés far niente-k közben, hirtelen a kedves, a törzskávéházunkra gondolunk s eszünkbe jut, hogy e pillanatban, a mi száz és száz merföldnyire vagyunk Budapest világos utcáitól, a mi nyitott ablakunknál behallatszik hozzánk a kutyák távoli ugatása, otthon, a ragyogó kávéházban, a fiúk most együtt ülnek a hosszú asztal körül s Lajos, Miska, Józsi vagy Sándor — már mint a hogy a megszokott pinczérünket hívják — diszkrét mosolylyal gyönyörködik az egyik sarokból a sűrűn röpködő trefák és elmésségek rakétáiban. Itt esillagsugaras mennyboltozat borul a pusztaság fölé, a fülemülék csattognak, a béka meghatóan kuruttyol a mocsár szélén, de mi, romlott ezinkusok, az egész fenséges természetet elcserelelnők azzal a kimondhatatlan élvezettel, hogy a rendes kávéházunkban ihassuk meg a pikkoló feketénket . . .

erkölcsi sem anyagi garanciával nem bírnak annak intézésére, csupán erőszakossággal akarnak és tudnak értelmetlen kombinációjuknak érvényt szerezni s tolamak föl népboldogító vezérekül.

Ennek az eljárásnak a következménye aztán az a káros körülmény, hogy a pályázattól két oly jeles, képzett és tapasztalt lelkész visszalépett s egynek — tiszt. Székér Sándor karajenői lelkész kivételével — teljesen ismeretlen pályázók előtt nyitottak tért, minden eddigi kombinációjuknak halomra dőlésével.

De térjünk át a pályázat eredményére.

Beadatott összesen 12 pályázat, melyből — mint említettük Tóth Bertalan tiszaföldvári és Makay Lajos lelkészek visszaléptek, elutasítottak hiányos pályázatuk miatt Czirják Béla káplán és Török Lajos jászkerekegyházi lelkész.

Az abonyi II. osztályu lelkészi állásra jelöltettek:

1. Székér Sándor Jászkarajenő ev. ref. lelkésze (képesítve I. osztályu lelkészi állásra.)

2. Módra Imre körösmezei lelkész (I. oszt. képesítvénynyel.)

3. Koré Endre erzsébetfalvai (Erdély) lelkész (II. oszt. kép.)

4. Moezi Mihály üllői lelkész (II. osztályu képesítv.)

5. Kis Zsigmond kecskeméti főiskolai hitoktató (I. oszt. kép.)

6. Hamar György vadász-erdői lelkész (I. oszt. kép.)

7. Bárdi Pál hévizi lelkész, (I. oszt. kép.)

8. Balkai János neményfalvi (Erdély) lelkész (II. oszt. kép.)

Nt. Ádám Kálmán esperes, bizottsági elnök első helyre ajánlotta Székér Sándor jászkarajenői lelkészt, aki úgy képzettségénél, mint vasszorgalmánál s tevékenységénél fogva a legalkalmasabb férfi lenne az abonyi ref. egyház élére.

Mi is úgy tudjuk, hogy Székér Sándor lelkész mögött igen szép mult áll, a ki ebben a környékben mint a legtevékenyebb és képzettebb lelkészek egyike ismeretes.

Ő szervezte és helyezte erős alapokra a jászkarajenői ref. egyházat s tette azt virágzóvá.

Náday Ferencz, a mi kitünő és örökifju Brichanteau nek mesélte el nekem valamikor az ő vidéki kirándulása történetét. A nagy színesz, a ki a kávéházak legfanatikusabb rajongói közé tartozik, egyszer, valami falusi barátja unszolására, végre elszanta magát arra, hogy a rendes, kávéházi sarokasztala mellől elmozduljon. Fejedelmet megillető tisztelettel fogadták, az allomáson nyglovas batár várta, a háziur kivezényelte eléje a fehérruhás leányokat, a koezi mellett banderista parasztleányok lovagoltak s csöpp hijja volt, hogy a mocsaragyuk is meg nem dördültek a látogatása öröme. A kastélyban a legszebb lakosztályt kapta, a szakács úgy állította össze a menüt, hogy a váradi püspök is megnyalta volna utána a száját, a fogatok szűnellenül keszenlétben álltak az esetleges kirándulásokhoz, sőt — last, but not the least — kitünő alsóspartie is összeverődött ebédután a verandán. A városi herczeg is meg lehetett volna elégedve a vendéglátással, de a művész — isten esudája! — bagyadtan, lehorgasztott fejjel járt mégis az évszázados tölgyek alatt.

Az élesszemű házigazda egy napon aggodva megszólította:

— Ferencz, ne tagadd, te unatkozol . . . Hiába rázod a fejed, látom rajtad, hogy nem érzed jól magad . . . Mondd meg, hogy mit kívánsz és a föld alól is előkeritem

Náday élénken tiltakozott:

— Mit kívánhatnék, a miben bőségesen részem ne volna? . . . Az ágyamban egy királynő s meghalhatnék, az ebéd meg a vacsora megérdemli, hogy betekerküljő a szakácsművészet történetébe, az inasom pompás fiu, az alsóspartneim nagyszerű czimborák, a fogataid odaröpítenek, a hova akarom, hogy kérdezheted hát, hogy mi a bajom, mit kívánok? . . . Hálátlan kutya len-

Ő építtette a csinos új templomot 16.000 korona költséggel, buzgólkodott, munkálkodott rajta, hogy az díszesen be is rendeztessék, harangokkal, órával elláttassék, minek folytán Karajenőn a reformátusok tornyán látható az órák folyása s alkalmazkodik hozzá az egész község közönsége mindennapi teendőiben.

Ő szervezte a törtéti ref. egyházat, majd későbbben a kocséri virágzó egyházat is. Hívei előtt nagy szeretetben és tiszteletben áll, a melyben nagy előszeretettel részesítik más vallásu egyházak hívei is ama apostoli munkásságáért, melyet a hitélet terén, a társadalomban lankadatlan szorgalmával, agilitásával kifejt.

Kiváló lelkészek mondják még Moezi Mihály üllői lelkészt is, a ki 4—5 éve volt itt legatióban, a midőn igen megkedveltette magát finom, lekötelező modorával.

Hasonlóképen dicsérik Bárdy Pál hévizi lelkészt is, mint kiváló egyházi szónokot.

Három hét áll a hívek rendelkezésére, mely alatt módját ejthetik egyik-másik lelkész meghallgatásának.

Válaszszanak a kit tetszik, de sohasem tevésszék szem elől a felekezeli békét s azt a tiszteletet, melylyel annak szolgálatában a tekintély iránt tartoznak.

Az egyház-fők, s az egyház tekintélyesebb tagjai mérséklete és törvénytisztelete, az egyház tekintélyének megóvására irányuló tevékenykedése iránt tisztelettel viseltetni kötelességünk, mert ezen alapszik az egyház jóléte, békeje és boldogulása.

T. G.

Farsang.

Karajenő, a vidám bohó herczeg, kalendáriumi bontossággal beköszöntött. És a merre jár, a merre kel, nyomán elhal a szomorúság, megszűnik a bánat, etül a fájdalom és életre kel a széles jókedv.

És kigyulnak a báltermek fényes, tündöklő csillarai, a szivarvány megannyi színeiben pompázván; a tükörsima parketten meg tánczra perdül-

nék, ha ezek után még valami kívánságom lehetne . . .

A házigazda szomoruan rázta meg a fejét: — Ne okoskodj Ferencz, ne szavalj, neked valami bajod van . . . Ha csak egy makszemnyit szeretsz, hát őszintén megmondod, hogy mid hiányzik?

Addig nógatta, addig ösztökölte a művészt, a mi végre megtudta, hogy mi a baja. Náday ugyanis nagyot sóhajtott és ezeket mondta:

— Ne vess ki, szídj össze, de csakugyan hiányzik valami a boldogságomból . . . Tudod, hogy mi hiányzik? A kávéház . . . Mit ér nekem a pompás ágy, a kitünő ebéd, ha a kávéházban nem mehetek? . . .

A házigazda helyeslőleg bólintott, aztán buccut vett a vendégétől. Harmadnap kora reggel nyájasan karonfogta Nádayt s elvezette a parkbeli filagóriához: a kis kerti ház ajtaja fölött hatalmas plétábla ragyogott, ezzel a fölírassal: Kávéház. S odabenn, egy sereg zöldpóztós asztal között, faragványos kredenz előtt, melynek marványlapja tele volt rakva likörös üvegekkel, egy selyembuzos fiatal leány, a háziur guvernantja, mint annak rendje és módja szerint való kassziros kisasszony mosolygott a belépő művészre. A belső helyiségből pedig egy frakkos, szalvétás ifju közelített az ezüsttálczára helyezett feketekávé csészével . . .

Náday ámulva állt meg a küszöbön, aztán áhíatosan így szólott.

I-tenem, egy kávéház, a pusztán . . . Most már akár az egész vakácziót át itt maradok . . .

Ez a kis történet nemcsak Náday Ferenczre jellemző, hanem mindannyiunkra, a kik igényt tartunk rá, hogy a kulturemberek közé sorozzanak bennünket.

a gondatlan vidámságu, mulatni vágyó fiatalság; a zene andalító, esős hangjai mellett keringenek, lejtnek hűvvel, szívósan; kipirulnak az arcok, ragyognak a szemek, a verejték csak úgy hull alá és feledve van a szürke hétköznapiság, feledve van az élet mogannyi nyomorúságaival és keserveivel.

Az arnyoldásokat, a sötét pontokat büvös palástjával elfedi Karnevál ur Ő Fensége és csak rázza egyre csörgősipkáját és csak hinti egyre a kedves könnyeiműség, a tarka-barka bohóság s a pajzán derű magvait.

Szép, valóban szép a farsang mulatságaival, mert hiszen az élet nem állhat örökös bankodásból, végnélküli bánulásból, folytonos szomorkodásból, szüksége van az embereknek egy kis vigságra, kedélyességre, duhajkodásra, a mi az egyhangúságot megmánsítja.

Elragadóan szép a farsang bohó mulatozásaival, de jóvalta szebb, ha a bálozók nem csupán önmagukért, mint valamelyes nemes, emberséges cél érdekében izzadnak. Elhajólan szép, ha a farsangi tánczolásnak a rugóját a humanizmus, a felebaráti szeretet, a könyörület és irgalom képezi, ha a jótékonyág jegyében, a szegények, elhagyatottak, árvák és hajléktalanok javára történik a vigasság.

Mért ne lehetne a farsangi bálók tiszta jövedelmét a munkanélküliek fölségítésére, az árvák gyámolítására, a földhözragadtak támogatására, a nyomorékok istápolására fordítani?

Az ilyen tendenciájú mulatságoknak is épp úgy meg van az értelmük és értékük, mint az ilyen szándéknélkülieknek. A résztvevők vigadnak, tombolnak, mulatnak, szóval jól érzik magukat, közben meg gondoskodnak a sötét, rideg pinczodók, fütetlen, nedves viskók nyomorgó, fagyoskodó és éhező szerencsétlenjeiről, a kiket messze elkerül Karnevál, mert ezeknél varázsa megtörik, kiknél a vigság, jókedv, bohóság holt fogalmak, viszont, a komorság, sötét gond és a sorscsapások állandó vendégek.

A farsang elég hosszúira nyulik, van alkalom bőven e vidám napokon megemlékezni azokról, kiknek szeméit a vakító fény, a csillogás-villogás bántaná, ellenben jól esnek látniok egy-egy szelid, halvány sugarat, mely bevilágítana koromfekete hajlékukba és reményt fakasztana lelkükben.

A hús drágulása és okai.

A szarvasmarha áraknak folytonos emelkedése kell, hogy gondolkodóba ejtsenek mindenkit. Hisz ma már magasabb árakat fizetünk a sovány marháért, mint a minöket néhány évvel ezelőtt kaptunk a kihízottért. S ha az árak tovább is így fognak emelkedni, úgy nemcsak a szegényebb osztálynak, de a középosztálynak is le kell mondanai a húsfogyasztásról.

A szarvasmarha folytonos drágulásának kétős oka van. Az egyik: szarvasmarha állományunk állandó apadása, a másik pedig a száj- és körömfájás miatti zárlat, a mely ma körülbelül 40 vármegyére, illetőleg törvényhatósági területre terjed ki.

Hogy szarvasmarha állományunk állandóan apad, azt számokkal bizonyítani ma nem tudjuk, mert állatszámolás régibb idő óta rem eszköztellett. De szemmel látható és kézzel fogható az apadás mindenütt, akár a gyéren tartott vásárok felhajtott anyagát figyeljük meg, akár a községekbe tekintünk be. Nem is vonja ezt ma már senki kétségbe, s a legilletékesebb helyeken is elismerik. Vannak, akik az apadás mérvét igen jelentékenynek tekintik s 50%-ra is becsülik, a mi mindenesetre túlzás. De ha ennél sokkal kisebb, mondjuk 15—20%, akkor is horribilis, s az országra nézve, — úgy egyesekre is óriási veszteség.

Az apadás okait kutatva, több oly tényezőt fogunk találni, a melyek az apadást igen is eredményezhetik. Ilyen gyanánt említhetjük legelőször is a borjúknak túl nagy mennyiségben való levágatását. Csupán Budapesten évente emelkedőleg ma már több mint 120,000 borjút vágnak

le. Ha ehhez elképzeljük, hogy a vidéki vásárok is mennyi borjút fogyasztanak, s hogy a falusi mészárosok milyen előszeretettel veszik és vágják le az 1—2 éves borjúkat, úgy hamarosan arra a következtetésre jutunk, hogy több fiatal marha vágatik le, mint a mennyinek levágása az állomány apadásának veszélye nélkül levágható volna. — Az utóbbi években kivételünk is erősebb lendületet vett, s legelő is folytonosan töretnek fel, miáltal hova-tovább kedvezőtlenebbé tételik a viszony az állattenyésztésre nézve. Az állomány apasztása tekintetében azonban — nézetünk szerint — legnagyobb szerepe jut a tejgazdaságoknak, amennyiben ezek, a szopós borjúk nagyrészt mint olyant értékesítik, s tehénszükségletüket piacon látják czélszerűbbnek beszerezni.

(Vége köv.)

MI UJSÁG?

— **Kiküldetés.** A vármegye közgyűlése, a községi számadást vizsgáló képviselő testületi ülés elnökéül Abonyba, Frenyó András típiószelei evang. lelkészt küldte ki.

— **Egyleti élet.** A Casino e hó 6-án tartotta évi rendes közgyűlést, melyet Cuner Gyula elnök távollétében Teszary László igazgató nyitott meg, felkérve a jelenlévőket korelnök választására. Korelnökül nt. Szánthó Elek választotta meg, ki is felolvastatta a választmány évi jelentését, mely a Casino igen kedvező anyagi helyzetéről nyújtott részleges tájékozódást. Lukács Gyula szállalt föl ezután, kérve a pénztárnoki tisztség alól való végleges felmentését, minthogy a közel jövőben Abonyból való elköltözése van kilátásban. Komáromy József meleg szavakban emlékezett meg Lukács Gyula 17 évi pénztárnoki tevékenységéről, indítványára a közgyűlés elismerését és hálás köszönetét íktatta jegyzőkönyvébe. Azután a tisztújításra a szavazatszedő bizottság választotta meg Richter Béla elnökle alatt Temesközy Gerzson és Dobozy Kálmán tagokkal, kik is a szavazást megejtve, Richter Béla annak eredményét kihirdette, mely szerint megválasztottak: elnökül Gulner Gyula, igazgatóul Teszary László, helyettes igazgatóul Dr. Györgyi József, jegyzőül Véli Miksa, pénztárnokul Dr. Révész Géza, könyvtárnokul Bogoy Sándor; választmányi tagokul: Antos Béla, Gaál Gyula, Dr. Györgyi József, Lukács Gyula, Dr. Halmi Adolf, Hay Mór, Kostyán József, Komáromy József, Kubicsék János, Lévay Mihály, Neppel Ferencz, Ney Géza, Pintér Gyula, id. Sivó Miklós, Sivó Jenő, Szánthó Elek.

— **Sorozás.** A honvédelmi miniszter legújabb rendelete folytán, vármegyénk alispánja, az abonyi járásra nézve a fősorozás idejét jövő, az az február hó 1. 3. 4. 5. és 6-ik napjaira tűzte ki.

— **Hát ez mi?** Sirva panaszkodtak a nagy hidegben — valószínűleg fognak még panaszkodni — a református kisgyermeknek a miatt, hogy jéghideg iskolákban, téli kabátokban kell szegényeknek fagyoskodniok fütetlen iskolákban. Tartáhatatlan állapot az, hogy a nagy termekben egyetlen banya kemenceze fukarkodik a meleggel maga körül, két lépésre tölle fogvazogató hideg sanyargatja az oda kényszerített kis gyermekeket. A kemenceket befűtik szalmával hajnalban 5 órakor, s aztán ennek az egy fűtésnek kell tartani délután 4 óráig, mely miatt aztán a szellőztetésről szó sem lehet, a minek a következménye a láb-fagyások és a teméntelen fűfájások, miben a gyermek sereg nagy része szenved. Az iskolák termeibe banyakemencezék nem valók azokba kályhákat kell beállítani, melyekben akkor fűtenek, mikor arra szükség van, s a termék reggel és déjben kiszellőztethetők, a mi élet szükség a gyermekek egészségére. Erre lenne gondjuk a presbiter uraknak s nem a presbiter és papválasztási fura fogok kieszelésére, melyek mód felett alkalmasak a békés egyetértés és nyugalom felforgatására.

— **Az anyakönyvi hivatal heti ki-mutatása.** Az elmúlt héten született: 7 fiú, 10 leány. 15 rkath. 2. ev. ref. Házasságot kötöttek: Pászti József rk. és Andó Teréz rk. Kolompár Ambrús rk. és özv. Nagyhajú Istvánné Kálai Borbála rk. Elhaltak: Kosik Marie 10 hónapos rk, Varju János 3 éves, rk. Hegedüs Béla 1 éves rk. Kis László 1 éves, rk. Rafai Ilona 4 hónapos rk. Farkas Maria 9 éves rk. Nagy Maria 6 éves rk. özv. Dobozi Ferenczné Dezső Sára 79 éves rk. Cseh Mihály 78 éves rk. Németh Etelka 12 napos rk. Vida Mihály 4 hónapos rk.

— **Ipartestületek a pénzügyigazgatóságok ellen.** Egy nemrégiben közzétett miniszteri rendelet arra kötelezi az ipartestületeket, hogy a pénzügyigazgatóságok felhívására a munkaadóknál alkalmazott segédek és tanoncok névjegyzékét össze kell állítaniok. Az ipartestületek elhatározták, hogy a rendelet ellen közösen felterjesztést intézzenek a kereskedelmi miniszterhez.

— **Tószegen.** a falu rózsája, Kovács Julcsa halálán, méreggel ölte meg magát a fölötti börtönben, hogy szülői nem akartak hozzáadni ahhoz a legényhez, a kit ő mélyen és igazán szeretett. A bánatos szülők most már zokogva borulnak a halál jegyesének kibúlt tetemére.

— **Védkötelesek nősülése.** A vármegye közigazgatási bizottsága nevében a főispán mint elnök, értesítette az anyakönyvvezetőket, hogy az 1880. évben született és a hadsereg vagy honvédséghez be nem sorozott egyének, miután ezek a múlt 1902. évi dec. hó 31-ével a III. korosztályból már kiléptek — habár állításkötelezettségüknek nem is tettek volna eleget — a védtörvény 50. §-a értelmében kivételes nősülési engedély nélkül köthetnek házasságot. Tehát szabadon nősülhetnek.

— **A denaturált szesz forgalma.** A pénzügyminiszter, mint a „Gazd. Tud.” jelenti, a denaturált szesznek elárúsítására használt palackok mértékhitelítésének kötelezővé tételével végzet szabályrendeletet dolgozott ki, mely nemso-lára életbelép A kötelező hitelítés csak egy év átmeneti idő után lép életbe, hogy a kereskedők az idő alatt készleteiket elfogyaszthassák.

— **Szajpadlásnélküli műfogak** feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás. Barna J. egyedüli specialista a szajpadlásnélküli műfogak készítésében, Budapest, Kerepesi-ut 26. szám. Vidékiek megvárhatják.

— **B. u. é. k.** Mulatságos dolog történt egyik Szolnok városi tanácsnokkal. Hogy új év alkalmából kedveskedjen, soknak elküldte a névjegyet, az új esztendői jó kívánságot kifejező négy betűvel. A szolnoki magyar azonban nagyon hozzá van szoktatva — különösen uri rezről — hogy eféle nyomatott historia kanalas értekezlet irányában küldetik, s az egyik ilyen megtisztelt, kezében az üdvözlő kártyával, bekopogtat a tanácsos urhoz.

— Mivel lehetek szolgálatjára kedves képviselő ur, szólott nyájas arccal a tanácsnok.

— Nem egyébbel uram, minthogy nem jó betű ezt az ízet, mert sehogy se tudom belüle kibillentézni hogy mikor lössz, osztég hogy hun lössz ez a vacsora.

NYILT-TÉR*)

Értesítés.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a Pestmegyei abonyi takarékpénztár f. hó 18-ától kezdve új betétek után — tekintet nélkül az összeg nagyságára — 4% kamatot fog számítani.

Abony, 1904. január 16-án.

Az igazgatóság.

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Ház eladás.

Az V. kerületben levő kényelmesen berendezett házam a Vasut-utca mellett eladó. Mely áll 4 szoba, konyha és 2 kamrából, a ház alatt szép magas pince van, házi-kert. Továbbá van alsó udvar házzal, melyben van egy szoba, konyha és istálló; külön jó nagy fás-kamra és disznó-ól. Bármikor megtekinthető.

Rithnovszky Antal

róm. kath. kántor.

MÉRLEG

**gyártmányokról szóló képes árjegyzéket,
mely a legkülönbélebb:**

egyensúly, tizedes és százados mérlegek, gabona-,
marha- és húsmérlegek,

továbbá

HITELESITETT SÚJOK ÉS ÜRMÉRTÉKEK

ábráit és árait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve.

Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST

Fő-tízlet: VI. Főncziére-Palota.

Gyár: VI. Révay-utca 46, saját ház.

FOGAK.

Száj padlás nélkül, és a nélkül, hogy gyökerek eltávolítottának. 3 koronát. — Az általam készített és Parisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszéd zavarokat nem okoz és különösen rag vele.

Régi fogsorok átalakíttatnak. Videkiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Grossmann S. fogtechnikai műnök a párisi fogorvosi akad. kiállításán a kerégtel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Fogorvosiintézet: **Budapest VII. Erzsébet körút 50. I. emelet.** (Royal szállóval szemben.) — Foghúzás erzes-telenítve. Tartos bombák! Szakorvosi rendelés d. e. 10—12, d. u. 5—7-ig. Vasár- és ünnep napokon is. 5—13

Mérsékelt árak. Részlet fizetésre is.

A város közelében 700 □-öl kiterjedésű kis föld (szőlőnek alkalmas) eladó.

Értekezni lehet özv. Aranyi Sándornál Szelei-út 142. szám.

Eladás.

I. kerület, Jegyző-utca 21. sz. levő ház; II. kerület Gál Miklós-utca 99. sz. alatt levő ház örökáron szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad Tóth Mihály ácsmester.

Egy jó családból való fiú nyomdász tanulónak felvétetik e lap kiadóhivatalában.

Behozatal.

Kivitel.

Magyar, Német, Lengyelországi, valamint Prágai

hentesárak

valódi prágai és westfalai sonkák, karmánadli, krakói kolbász, magyar és veronai szalámi, mortadella, debreczeni kalbász, paprikás szalona, valamint mindennemű hurka különlegességek.

Anton Zawodsky

Bécs, XVI. Bresielgasse 5.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

6—10

Kicsinyben.

— **Eladás.** II. ker. Dobó-utca, 48-számú ház eladó, Bővebb felvilágosítást ad, a hazban lakó bérlő.

Értesítés.

A t. cz. szódavíz fogyasztó közönség tudomására juttatom, hogy egy ujonann, az egészségügyi törvény szabályoknak megfelelő

Szódavizgépet

beszereztem, es azzal egy igen jó ízű üdítő hktású „Szénsavval” előállított

Szódavíz

készíték.

Naponta friss töltésű az összes elárusítóimnál az előbbi árakban kapható.

Abony, 1904 jan. 1.

Szücs Jakab.

Gőzcséplő készletek malomberendezések

Benzinmotoros cséplők bármely nagyságban olcsón kedvező fizetés feltételek mellett

Bakács Oszkár

gépgyár

Budapest, IX. Köztelek-utca 9.

Kitűnően kijavított használt gőzcséplő készletek raktáron. Csere üzletek költetnek.

Tanningene a legkedveltebb és legelőszégesebb hajfestő szer sötétszöke, barna és fekete. Ára 5 kor.
A szájak és fogaknak legeslegjobb az **OSAN** K. 1,76 és 88 fill.

Czerny-féle keleti **RÓZSATEJ** a legjobb és legelőszégesebb széplítő-szer. 1 üveg ára 2 korona. Ebből hygien, balzsam-szappan 60 fillér.
Főszétküldési hely: Czerny J. Anten, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
Állal a legújanyosabb árak mellett ajánlatotk:

2 1/2 és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek.

Legjobb sorvetőgépek, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egyetemes aszál-ekék.

3- és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgépgyára.

2 1/2 és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek.

Legjobb sorvetőgépek, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egyetemes aszál-ekék.